

Res Jeannette Walls s-a născut la 1 aprilie 1960, în Phoenix, Arizona. A avut o copilărie destul de dificilă din cauza lipsurilor și a mutărilor foarte dese ale familiei dintr-un oraș într-altul. La vîrsta de 17 ani s-a mutat la New York, unde și-a început cariera de jurnalist. A absolvit Barnard College și a colaborat cu mai multe publicații din New York. Apărută în 2005, cartea ei de memorii, *Castelul de sticlă*, a fost bestseller *New York Times* mai bine de șase ani. Jeannette Walls este, de asemenea, autoarea altor două cărți devenite bestseller imediat după publicare: *The Silver Star* și *Half Broke Horses*.

JEANNETE WALLS

CASTELUL DE STICLĂ

MEMORII

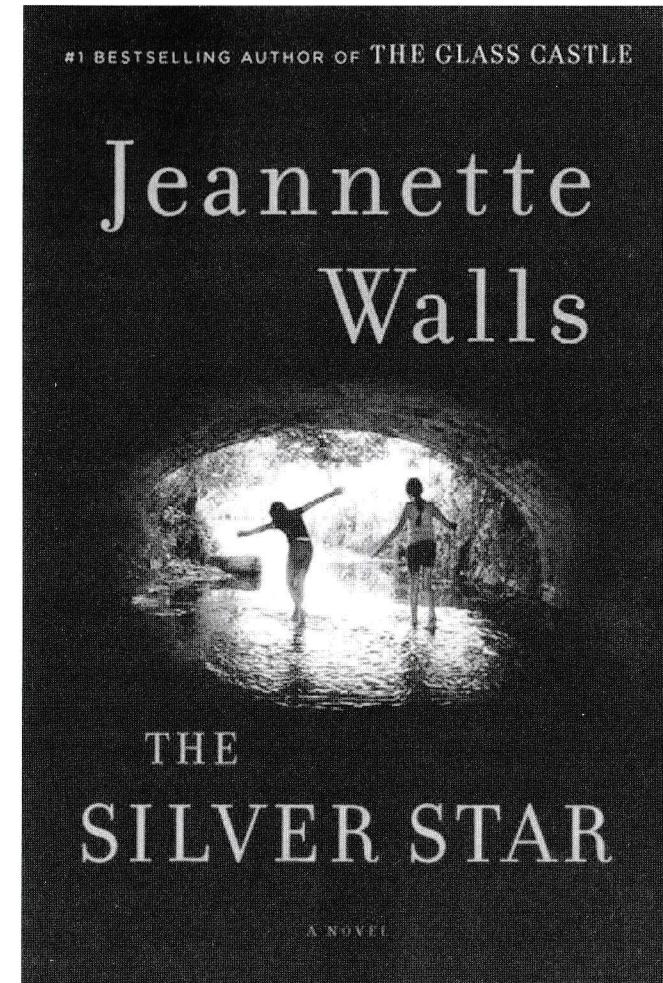
Traducere din limba engleză
de Lorena Lupu

youngart

Vă recomandăm și următorul titlu al autoarei,
în curs de apariție la YoungArt:

Cuprins

O FEMEIE DE PE STRADĂ	7
DEȘERTUL	12
WELCH	167
NEW YORK	314
ZIUA RECUNOȘTINȚEI	360
<i>Mulțumiri</i>	365

Citiți un fragment

O FEMEIE DE PE STRADĂ

Eram într-un taxi, întrebându-mă dacă nu cumva mă îmbrăcasem prea sofisticat pentru seara respectivă, când am aruncat o privire pe fereastră și am văzut-o pe mama cotrobăind printr-un container de gunoi. Abia se înserease. Un vânt necruțător de martie biciuia aburii care ieșea din gurile de canal, iar oamenii mergeau grăbiți pe trotuar, cu gulerele ridicate. Eram blocată în trafic, la vreo două sute de metri de petrecerea spre care mă îndreptam.

Mama era la câțiva metri de mine. Avea niște cârpe înfășurate în jurul umerilor, ca să o apere de răcoarea primăverii, și scormonea prin tomberon în timp ce cățelul ei, o corcitură de terrier alb cu negru, se juca printre picioarele ei. Gesturile mamei îmi erau atât de cunoscute – felul în care își înclina capul și își împingea în față buza inferioară în timp ce examina articole de eventuală valoare pe care le pescuia din containerul de gunoi, felul în care ochii i se umpleau de bucurie copilărească atunci când descoperea ceva care-i plăcea. Părul ei lung era plin de șuvițe gri, încâlcit și ciufulit, iar ochii i se cufundaseră adânc în orbite, dar încă îmi amintea de mama care fusese pe când eram fetiță, mama care făcea salturi de pe stânci, care picta în deșert și care citea Shakespeare cu voce tare. Pomeții îi erau încă înalți și fermi, dar pielea i se scorojise și devenise arămie după atâtea ierni și veri în care fusese expusă intemperiiilor. Pentru trecători, probabil ca arăta ca oricare alta dintre miile de persoane fără locuință din New York.

Trecuseră mai multe luni de când o întâlnisem pe mama, iar când a ridicat privirea, am fost copleșită de groaza că m-ar putea vedea și m-ar putea striga pe nume, că cineva în drum spre aceeași petrecere ne-ar putea zări împreună, mama s-ar prezenta, și secretul meu ar deveni public.

M-am lăsat în jos pe banchetă, apoi i-am cerut șoferului să întoarcă și să mă ducă acasă, pe Park Avenue.

Taxiul s-a oprit în fața clădirii noastre, portarul mi-a deschis ușa, iar liftierul m-a dus până sus. Soțul meu muncea până târziu, aşa cum făcea deseori, iar apartamentul era învăluit în liniște, cu excepția pocnetelor produse de tocurile mele pe podeaua de lemn lăcuit. Eram încă buimăciată de faptul că o văzusem pe mama, de șocul acestei întâlniri întâmplătoare, de imaginea ei scotocind fericită în containerul de gunoi. Am pus Vivaldi, sperând că muzica mă va ajuta să mă calmez.

M-am uitat de jur împrejur prin încăpere. Privirea mea întâlnea vase de bronz și argint de la începutul secolului XX și cărti vechi, cu coperte de piele, pe care le colecționam de la târgurile de vechituri. Acolo se aflau hărțile georgiene pe care le înrămasem, covorașele persane și fotoliul de piele capitonată în care îmi plăcea să mă cufund în fiecare seară. Încercasem să-mi fac un cămin aici, încercasem să transform acest apartament în genul de loc în care ar fi fost dispusă să trăiască persoana care îmi doream să fiu. Dar nu mă puteam bucura niciodată pe deplin de acest spațiu fără să-mi fac griji că mama și tata se ghemuiau pe undeva, pe bordura unui trotuar. Îmi făceam griji pentru ei, dar, totodată, mă simțeam stânenită din cauza lor, și mi-era rușine de mine, pentru că purtam perle și locuiam pe Park Avenue, în timp ce părinții mei se chinuiau să-și țină de cald unul altuia și să facă rost de ceva de mâncare.

Ce puteam să fac? Am încercat să-i ajut de nenumărate ori, dar tata insista că nu aveau nevoie de nimic, iar mama îmi cerea câte-o prostioară, cum ar fi un parfum cu pulverizator sau o legitimație de membru la un club de sănătate. Îmi spuneau că trăiau viața pe care și-o doreau.

După ce mă lăsasem în jos în taxi, să nu mă vadă mama, mă uram pe mine însămi – îmi uram obiectele de antariat, hainele și apartamentul. Trebuia să fac ceva, și atunci am sunat-o pe o prietenă a mamei și i-am lăsat un mesaj. Era modul nostru de-a ține legătura. Mamei îi lua întotdeauna câteva zile până să mă contacteze, dar când m-a sunat, vocea ei era aceeași dintotdeauna, bine dispusă și familiară, de parcă am fi luat prânzul împreună în ziua anterioră. I-am spus că voi am s-o văd și i-am propus să treacă pe la noi, dar ea își dorea să meargă la un restaurant. Îi plăcea să mănânce în oraș, aşa că am căzut de acord să ne vedem la prânz, la restaurantul ei chinezesc preferat.

Când am ajuns, mama era deja într-un separeu, studia meniul. Se străduise să se aranjeze. Purta un pulover gri și pufos, care avea doar câteva pete, și pantofi bărbătești de piele neagră. Se spălase pe față, dar avea gâtul și tâmpile negre de murdărie.

Mi-a făcut bucurioasă semn cu mâna când m-a văzut.

— Uite-o pe fetița mea cea mică! a strigat ea.

Am sărutat-o pe obraz. Azvârlise într-o pungă toate recipientele de plastic de pe masă cu sos de soia, sos pentru friptură și muștar iute-picant. Apoi, a golit în pungă și un bol de lemn plin cu tăieței uscați.

— O gustare pentru mai încolo, mi-a explicat ea.

Am comandat. Mama și-a ales *Seafood Delight*.

— Știi cât de mult îmi plac fructele de mare, a spus.

A început să vorbească despre Picasso. Văzuse o retrospectivă a operei lui și ajunsese la concluzia că era cu mult

supraevaluat. Din punctul ei de vedere, toate chestiile astea cubiste erau niște șarlatanii. Picasso nu făcuse nimic demn de luat în considerare după perioada sa roz.

— Îmi fac griji pentru tine, i-am mărturisit. Spune-mi cu ce te pot ajuta.

Zâmbetul i-a pierit.

— Ce te face să crezi că am nevoie de ajutorul tău?
— Nu sunt bogată, am adăugat. Dar am niște bani.

Spune-mi de ce ai nevoie.

Ea a rămas o clipă pe gânduri.

— Mi-ar prinde bine un tratament cu electroliză.
— Fii serioasă.
— Sunt serioasă. Dacă o femeie arată bine, se simte bine.
— Haide, mamă.

Am simțit că mi se încordează umerii, aşa cum se întâmpla de fiecare dată în timpul acestor discuții.

— Mă refer la ceva care ar putea să-ți schimbe viața, să o facă mai bună.

— Vrei să mă ajuți să-mi schimb viața? a întrebat mama. Eu mă simt bine. Tu ești cea care are nevoie de ajutor. Ai un sistem de valori confuz.

— Mamă, te-am văzut cum cotrobăiai printre-un tomberon în East Village acum câteva zile.

— Ei, bine, oamenii din țara asta sunt prea risipitori. E modul meu de a recicla lucrurile.

A mai luat o îmbucătură din *Seafood Delight*.

— De ce n-ai venit să mă saluți?
— Mi-a fost prea rușine, mamă. M-am ascuns.

Mama a ațintit un betigaș spre mine.

— Vezi? a ripostat ea. Iată. La asta mă refeream. Te rușinezi mult prea repede. Tatăl tău și cu mine suntem aşa cum suntem. Acceptă asta.

Castelul de sticlă

— Și ce-ar trebui să le spun oamenilor despre părinții mei?

— Spune adevărul. E destul de simplu.

DEŞERTUL

Mă cuprinseseră flăcările.

Asta e prima mea amintire. Aveam trei ani și locuiam într-un parc de rulote dintr-un oraș din sudul Arizonei, un oraș căruia nu i-am știut niciodată numele. Stăteam pe un scaun din fața mașinii de gătit și purtam o rochiță roz pe care mi-o cumpărase bunica. Rozul era culoarea mea preferată. Partea de jos a rochiței se împozită, ca un tutu, și îmi plăcea să mă învârt în fața oglinzi, imaginându-mi că arăt ca o balerină. Dar atunci purtam rochiță în timp ce pregăteam niște crenurări, mă uitam la ei cum se umflă și cum plutesc în apa care fierbea, iar lumina soarelui de dimineață târzie se strecuia prin ferestruica de la chicinetea rulotei.

O auzeam pe mama cântând în camera de alături, în timp ce lucra la unul dintre tablourile ei. Juju, câinele nostru negru, mă privea. Am împuns un crenurst cu o furculiță, m-am aplecat și i l-am dat. Cârnăciorul era fierbinte, iar Juju a început să-l lingă într-o doară, dar când m-am ridicat și am început să amestec din nou crenurării în oală, am simțit o flăcără și o fierbințeală în partea dreaptă. M-am întors să văd de unde venea și mi-am dat seama că îmi luase foc rochiță. Încremenită de frică, am privit flăcările albe și galbene cum transformau materialul roz al fusiei într-o dungă zdrențuită, maronie, urcând spre abdomen. Apoi au țășnit în sus și mi-au atins față.

Castelul de sticlă

Am urlat. Am simțit miroslul arsurii și am auzit un trosnet oribil, în timp ce focul îmi pârjolea părul și genele. Juju lătra. Eu am urlat din nou.

Mama a dat buzna în încăpere.

— Mami, ajută-mă! am țipat îngrozită.

Încă mai stăteam în picioare pe scaun, lovind focul cu furculiță pe care o folosise pentru a amesteca în crenurări.

Mama a ieșit în fugă și s-a întors cu una dintre păturile aceleia din surplusul armatei, pe care le uram pentru că lâna îmi zgâria pielea. A aruncat-o peste mine ca să stingă flăcările. Tata era plecat cu mașina, așa că mama ne-a însfăcat pe mine și pe fratele meu mai mic, Brian, și s-a îndreptat în grabă spre rulota învecinată. Femeia care locuia acolo întindea rufe la uscat. Avea cleștișori de rufe în gură. Pe un ton anormal de calm, mama i-a explicat ce se întâmplase și a întrebat-o dacă ne putea duce cu mașina până la spital. Femeia și-a azvârlit cleștișorii și rufele chiar acolo, în noroi, și fără să spună o vorbă, a alergat să-și aducă mașina.

Când am ajuns la spital, asistentele m-au întins pe o targă. Vorbeau în șoapte răsunătoare, îngrijorate, în timp ce tăiau cu o foarfecă strălucitoare ce mai rămăsesese din rochiță mea frumoasă, roz. Apoi m-au ridicat, m-au întins pe un pat mare de metal plin de cuburi de gheăță și mi-au presărat o parte din gheăță pe corp. Un doctor cu păr cărunt și ochelari cu ramă neagră a condus-o pe mama afară din salon. În timp ce ieșeau, l-am auzit spunându-i că era foarte grav. Asistentele au rămas în încăpere, aplecate asupra mea. Îmi dădeam seama că provocasem o încurcatură mare și stăteam liniștită. Una dintre ele mi-a strâns mâna și mi-a spus că o să mă fac bine.

— Știu, am răspuns, dar dacă n-o să se întâmple asta, va fi în regulă și așa.

Asistenta mi-a strâns mâna din nou și și-a mușcat buza de jos.

Camera era mică și albă, cu lumini strălucitoare și dulapuri de metal. M-am uitat o vreme la șirurile de buline minusculle de pe panourile tavanului. Cuburile de gheăță îmi acopereau stomacul și coastele și îmi apăsau obrajii. Cu colțul ochiului, am văzut o mână mică și murdară întinzându-se la câțiva centimetri de fața mea și însfăcând un pumn de cuburi de gheăță. Am auzit un sunet răsunător, asemănător cu un ronțăit, și m-am uitat în jos. Era Brian, care mâncă gheăță.

Doctorii au spus că eram norocoasă că supraviețuise. Mi-au luat fâșii de piele de pe partea superioară a coapsei și mi le-au pus peste zonele cu cele mai grave arsuri: stomac, coaste și piept. Mi-au spus că asta e o grefă de piele. După ce-au terminat, mi-au înfășurat în pansamente totă partea dreaptă.

— Ia uite, sunt pe jumătate mumie, i-am spus uneia dintre asistente.

Ea a zâmbit și mi-a pus brațul drept într-o eșarfă, pe care a agățat-o de un stativ, să nu-l pot mișca.

Asistentele și doctorii mi-au pus tot felul de întrebări: Cum de te-ai ars? Ti-ai făcut vreodată părinții tăi vreun rău? De unde ai toate vânătăile și tăieturile astea? Părinții mei nu mi-au făcut niciodată niciun rău, le-am răspuns eu. Am căpătat toate tăieturile și vânătăile jucându-mă pe afară, iar arsurile, când pregăteam crenvurști. Ei m-au întrebat de ce pregăteam eu crenvurști de una singură, la trei ani. Era simplu, le-am zis. Nu trebuie decât să-i pui în apă și să-i fierbi. Nu era ca o rețetă complicată, pe care

Castelul de sticlă

trebuia să fii suficient de mare ca să poți prepara. Cratița era prea grea să-o pot ridica atunci când era plină cu apă, de aceea, puneam un scaun lângă chiuvetă, mă urcam pe el, umpleam un pahar cu apă, apoi mă urcam pe un scaun lângă mașina de gătit și turnam apa în cratiță. Făceam chestia asta iar și iar, până când cratița era suficient de plină. Apoi aprindeam mașina de gătit, iar când fierbea apa, puneam și crenvurști.

— Mama spune că sunt matură pentru vârsta mea, le-am zis eu, și mă lasă să gătesc de multe ori de una singură.

Două asistente s-au uitat una la cealaltă, apoi una dintre ele a notat ceva pe o fișă. Am întrebat ce era în neregula. Nimic, mi-au răspuns, nimic.

Din două în două zile, asistentele îmi schimbau bandajele. Le îndepărtau pe cele folosite, făcute cocoloș și pline de pete de sânge de un galben lichid și de bucătele de piele arsă. După care aplicau un alt bandaj peste arsuri, o fașă mare și subțire. Noaptea, îmi treceam mâna peste pielea aspră și plină de cruste care nu era acoperită de bandaje. Uneori, îmi desprindeam crustele. Asistentele îmi spuseseră să n-o fac, dar nu mă puteam abține să nu le rup cât mai lent, să văd cât de mare era bucata de piele pe care reușeam să-o desprind. După ce rupeam două dintre ele, îmi imaginam că își vorbesc una alteia pe voci piuuitoare.

Spitalul era curat și strălucitor. Totul era alb – peretii, cearșafurile, uniformele asistentelor – sau argintiu – paturile, tăvile, instrumentele medicale. Toată lumea vorbea pe un ton calm, politicos. Era atât de liniște, încât puteai auzi încălțămîntea cu talpă de cauciuc a asistentelor scărțâind de-a lungul corridorului. Nu eram obișnuită cu liniștea și ordinea, dar îmi plăcea.

De asemenea, îmi plăcea că aveam propria mea cameră, mai ales că, în rulotă, împărțeam camera cu fratele și cu sora mea. Salonul meu avea chiar și un televizor, fixat pe perete. Acasă nu aveam televizor, aşa că m-am uitat la el fără încetare. Red Buttons și Lucille Ball¹ erau preferații mei.

Asistentele și medicii mă întrebau întruna cum mă simt, dacă îmi era foame sau dacă aveam nevoie de ceva. Asistentele îmi aduceau mâncare delicioasă de trei ori pe zi, salată de fructe sau jaleu la desert, și îmi schimbau cearșafurile chiar dacă păreau curate. Câteodată le citeam, iar ele îmi spuneau că sunt deșteaptă și citesc la fel de bine ca un copil de șase ani.

Într-o zi, o asistentă cu păr blond, buclat și fardată cu albastru, mesteca de zor ceva. Am întrebat-o ce era, și mi-a spus că era gumă de mestecat. Nu auzisem niciodată de gumă de mestecat, și atunci, s-a dus și mi-a adus un pachet întreg. Am scos o lamă betigaș, am desfăcut hârtia albă și foița sclipitoare, argintie de sub ea, apoi am ceretat guma cu aspect pudrat, de culoarea cimentului. Am băgat-o în gură și am fost uimită de dulceața intensă.

— E foarte bună! am exclamat eu.

— Mestec-o, dar să n-o înghiți, mi-a spus asistenta, râzând.

A zâmbit din toată inima și le-a chemat și pe celelalte asistente, să mă vadă cum mestecam prima bucată de gumiă. Apoi, mi-a adus prânzul și mi-a spus că trebuie să-mi scot guma din gură, dar să nu mă îngrijorez, puteam să primesc alta după masă. Mi-a promis să îmi cumpere alt pachet dacă îl termin pe acela.

¹ Actori americanii de comedie (n. r.).

Castelul de sticlă

Asta era partea minunată în spital. Nu trebuia să te temi niciodată că și se vor termina lucruri precum mâncarea, gheăța sau guma de mestecat. Aș fi fost fericită să rămân în spitalul ăla pentru totdeauna.

Când familia a venit să mă viziteze, ecoul certurilor, hotelor de râs, cântecelor și tipetelor a răsunat prin încăperile liniștite. Asistentele le-au făcut „sst!“, iar mama, tata, Lori și Brian și-au coborât vocile pentru câteva minute, apoi, treptat, au redevenit gălăgioși. Toată lumea se uita la tata. Nu-mi dădeam seama dacă asta se întâmpla pentru că era atât de frumos sau pentru că li se adresa oamenilor cu „amice“ și cu „moșule“ și-și lăsa capul pe spate când râdea.

Într-o zi, tata s-a aplecat deasupra patului meu și m-a întrebat dacă asistentele și medicii se purtau bine cu mine. Dacă n-o făceau, era pregătit să spargă niște mutre. I-am spus tatei cât de drăguță și de prietenoasă era toată lumea.

— Păi, bineînțeles, a răspuns el. Știu că ești fata lui Rex Walls.

Când mama a vrut să afle ce anume făceau medicii și asistentele, de mi se păreau atât de drăguți, i-am povestit despre guma de mestecat.

— Câh! a făcut ea.

Nu era de acord cu obiceiul de a mesteca gumiă. Era un obicei dezgustător al claselor inferioare, iar asistenta ar fi trebuit să-i întrebe înainte să mă încurajeze într-un comportament atât de vulgar. A zis că-i va trage femeii aleia un perdat pe cinstă.

— Până la urmă, eu sunt mama ta și am un cuvânt de spus în privința creșterii tale.

— Vă e dor de mine? am întrebat-o pe sora mea mai mare, Lori, în timpul unei vizite.